

Schriftelijke verantwoording Geschillencollege 2023

Overzicht geschillen

In 2023 hebben we te maken gehad met de vervroegde Tweede Kamer verkiezingen en het samenstellen van de lijst voor de Europese verkiezingen. Dit heeft niet geleid tot een hoger aantal geschillen/zaken dan andere jaren.

In 2023:

- Aanhangig gemaakt geschillen: 6, waarvan 1 hoger beroep
- Uitspraken op aanhangig gemaakte geschillen: 4
- Niet-ontvankelijk verklaarde geschillen: 2

Terugblik

Het Geschillencollege beslecht geschillen binnen de partij. Leden en partijorganen kunnen een beroep doen op het Geschillencollege als hun rechtspositie door een ander lid of ander partijorgaan geschaad wordt. Aangemelde geschillen worden vanzelfsprekend vertrouwelijk behandeld. Met deze schriftelijke verantwoording doen wij verslag van de werkzaamheden over het jaar 2023.

Met congres 117 (mei '23) zijn relatief veel nieuwe leden benoemd (5 van de totaal 15 leden). Gezamenlijk hebben we een goede start gemaakt door een vaste vergaderstructuur vast te stellen en deze ook tot uitvoering te brengen. Ter vergadering hebben we als Geschillencollege nog eens uitgesproken dat we hechten aan het doel van het Geschillencollege en de bijbehorende reglementen. En daarnaast even zozeer hechten aan de menselijke maat. Deze achtergrond hebben we ook meegenomen in de wijzigingsvoorstellen voor het Huishoudelijk Reglement.

Toekomst van het Geschillencollege

Er is een start gemaakt met een grondige herziening van het eigen Reglement van Orde en het Huishoudelijk Reglement. Dit wordt onderdeel van een groot pakket wijzigingen, waar ook eerdere evaluaties in meegenomen worden en ligt vermoedelijk voor op het najaarscongres van 2024. Het Geschillencollege is voornemens om het proces van geschilbeslechting transparanter te maken met onder andere een onepager / webpagina waarin het proces en de (on)mogelijkheden begrijpelijk worden toegelicht.

Verantwoording Landelijke Verkiezingscommissie 2023

De Landelijke Verkiezingscommissie (LVC) draagt zorg voor de goede voortgang van de procedures rondom kandidaatstellingen en verkiezingen van vertegenwoordigende lichamen en besturen op alle niveaus in de partij. De LVC ziet erop toe dat interne verkiezingen ordentelijk verlopen volgens de geldende regels. Dit doet de LVC aan de hand van de verschillende reglementen, onder andere de Statuten en het Huishoudelijk Reglement. Met deze schriftelijke verantwoording doen wij verslag van de werkzaamheden over het jaar 2023.

Werkzaamheden 2023

De LVC is in 2023 meerdere malen bij elkaar gekomen voor reguliere vergaderingen. In deze vergaderingen werden onder andere de verschillende tijdspaden richting interne verkiezingen besproken of vastgesteld.

Provinciale Statenverkiezing

Tijdens de interne processen richting de Provinciale Statenverkiezingen van 2023 is de LVC een aantal keer in actie gekomen. Dit betrof een aantal casussen die ingekomen zijn welke in behandeling zijn genomen en hier meerdere zittingen voor hebben plaatsgevonden om alvorens te worden afgehandeld. Tijdens de behandelen van de casussen hebben zich geen noemenswaardige problemen voorgedaan.

Twee Regionale Verkiezingscommissies (RVC's) hebben de hulp ingeroepen van de LVC door problemen met het digitale stem-systeem (in 2022). Deze problemen zijn in 2023 geanalyseerd en hebben geen verdere aandachtspunten opgeleverd maar betrof menselijke handelingen.

Eerste Kamerverkiezing

Doordat er in 2022 gestart is met de werkzaamheden voor de volledige lijst voor de Europese Parlementsverkiezing 2023, zijn deze processen zonder problemen verlopen in het voorjaar van 2023. Er zijn diverse bijeenkomsten geweest en twee interne verkiezingen (lijsttrekker en overige kandidaten) waarbij er door een veelvoud aan kandidaten genoeg te kiezen viel voor de leden. De lijst is tijdig en volledig ingediend bij de Kiesraad.

Europese Parlementsverkiezing

De LVC is begin van de zomer begonnen met het proces van de Europese Parlementsverkiezing. In het najaar is de lijsttrekker verkozen en begin 2024 vond de stemming voor de overige kandidaten plaats. In 2024 zal de LVC de processen van de EP2024 grondig evalueren.

Vervroegde Tweede Kamerverkiezing

De LVC werd, zoals velen van ons, begin zomer geconfronteerd met vervroegde Tweede Kamerverkiezingen. Dit heeft veel gevraagd van de commissie en de ondersteuning op het Landelijk Bureau. Binnen no-time is er een heel proces uit de grond gestampt, zijn tijdspaden vastgesteld en is de partij op de hoogte gebracht van de te nemen stappen. Al met al zijn de processen en de interne verkiezingen goed verlopen en zijn er geen problemen geweest. Een overweldigende belangstelling vanuit de partij zorgde voor veel kandidaten waardoor er uiteindelijk een mooie lijst is ingediend bij de Kiesraad. De TK2023 processen worden uiteraard nog grondig geëvalueerd, wat in 2024 zal plaatsvinden.

Vooruitblik 2024

Wat verwacht de LVC dat in 2024 gaat plaatsvinden:

Wijzigingsvoorstellen Huishoudelijk Reglement

Omdat de vervroegde TK-verkiezingen plots kwamen, is de LVC erachter gekomen dat sommige onderdelen in het 'standaardproces' mogelijk voor verbetering vatbaar zijn. Denk hierbij aan de termijnen die gelden, eventuele dubbelzinnigheden die in het Huishoudelijk Reglement (HR) te vinden zijn, etc. Daarom is de LVC voornemens om, samen met andere commissies en het Landelijk Bestuur, het héle interne verkiezingsproces door te lichten in 2024. Dit zal op termijn, waarschijnlijk in het najaar van 2024, een pakket aan HR-wijzigingen opleveren om voor te leggen aan het congres. Met deze wijzigingen verwachten wij dat het voor afdelingen makkelijker wordt gemaakt om goede processen voor de Gemeenteraadsverkiezing van 2026 mogelijk te maken.

Gemeenteraadsverkiezing

In 2026 zullen de volgende Gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden. Hiervoor zal de LVC al in 2024 de voorbereidende werkzaamheden gaan starten.

Tot slot

Ondanks dat 2023 een relatief druk verkiezingsjaar was, zien we een rustig jaar qua beroepen/procedures die bij ons als LVC aanhangig zijn gemaakt. Daar waar het om persoonsverkiezingen gaan zien we vaak heftige emoties welke kunnen leiden tot lastige procedures. Daarom zijn we ervan overtuigd dat het continu monitoren en sturen op goede processen noodzakelijk is en blijft in de toekomst.

We spreken onze dank uit aan alle leden, commissies en/of besturen die hun vragen hebben gesteld voor of tijdens de verschillende procedures. Hierdoor hebben we actueel advies kunnen geven en daarmee de kwaliteit kunnen borgen en verhogen van de interne verkiezingen. Tenslotte, danken we alle medewerkers van het Landelijk Bureau voor hun uitmuntende en onvermoeibare ondersteuning en fijne samenwerking in het afgelopen jaar.

Schriftelijke verantwoording

Besluitvormingscommissie

Voor en tijdens het congres speelt de Besluitvormingscommissie een belangrijke rol. De Besluitvormingscommissie bewaakt bijvoorbeeld de besluitvorming, toetst moties en amendementen aan het Huishoudelijk Reglement en bewaakt de uitvoering van besluiten van het congres door het Landelijk Bestuur. Ook is de commissie belast met een adviserende rol richting het Landelijk Bestuur als het gaat om besluitvorming, en houdt de commissie toezicht op het tijdig publiceren van congresstukken.

Het eerste hybride congres

Dit jaar heeft de Besluitvormingscommissie (BVC) een belangrijke belofte ingelost door het eerste hybride congres mogelijk te maken tijdens Congres 118 in Apeldoorn. Hierbij kregen D66-leden zowel op locatie als thuis de mogelijkheid om hun stem uit te brengen. De implementatie van digitaal stemmen verliep zonder noemenswaardige problemen en is positief ontvangen. De BVC stelt voor om deze hybride vorm in stand te houden en verder te ontwikkelen. Heb je suggesties? Laat het ons weten!

Besluitvorming onder druk

In de aanloop naar Congres 118 werd de BVC onverwacht geconfronteerd met het nemen van verschillende besluiten in verband met een kabinetsval. Deze situatie vroeg veel van de BVC en vereiste naast snelheid ook een grote mate van samenwerking en ondersteuning. De BVC spreekt dan ook haar dank uit naar het Landelijk Bureau voor al het harde werk achter de schermen, aan de leden voor hun begrip en het Landelijk Bestuur voor de soepele samenwerking. Ondanks het feit dat sommige processen anders verliepen dan leden gewend waren, verliep de vaststelling van het verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamerverkiezingen van 2023 zonder noemenswaardige problemen. Alhoewel de evaluatie van de (aanloop naar) Congres 118 – en daarmee het scenario van een vervroegd congres – verbeterpunten opleverde, heeft de BVC besloten om voor de vaststelling van het Europese verkiezingsprogramma, nog geen wijzigingen aan te brengen. De kwaliteit van besluitvorming heeft uiteraard de continue aandacht van de BVC.

Te meer omdat de BVC meer dan 650 amendementen op het Tweede Kamer verkiezingsprogramma ontving, wat de noodzaak tot het verbeteren van kwaliteit als van besluitvorming onderstreept. Immers, er is slechts ruimte voor een beperkt aantal amendementen om te worden behandeld op het congres zelf. De rest van de niet-tekstuele amendementen, wordt middels e-voting in besluitvorming omgezet. Hierbij merkt de BVC op, dat recente ervaringen met deze grote hoeveelheid amendementen, voor een bepaalde mate van *e-voting*

fatigue zorgt. De BVC zal deze ervaringen meenemen in haar evaluatie van ook dit deel van het proces.

Als onderdeel van een breder initiatief, samen met andere commissies en de vereniging, wil de BVC het hele interne proces van besluitvorming nader onder de loep nemen en naar een hoger niveau tillen. Hierbij speelt ook de ambitie om meer zaken voorafgaand aan het congres te bespreken, met als doel een betere tijdsplanning op de congresdag zelf en een gevarieerdere agenda.

Hier sluit het vorige jaar ingezette initiatief van de BVC is om het land in te trekken en 'motieschrijfsessies' te organiseren, nauw bij aan. Dit stelt de BVC in staat om direct in contact te komen met leden en de betrokkenheid bij het besluitvormingsproces te vergroten. Leden worden aangemoedigd om de commissie hiervoor te benaderen.

Tot slot, hebben alle regio's in 2023 (of eind 2022) hun verkiezingsprogramma's voor de Provinciale Statenverkiezingen van 2023 vastgesteld, wat succesvol is verlopen.

Spreek ons vooral aan!

De commissie hecht veel waarde aan feedback van de leden. We blijven immers een commissie van de ledenvergadering, gekozen door de leden. Mocht je vragen hebben, een keer willen sparren over de manier van besluitvorming en discussie binnen onze partij, of heb je een andere opmerking of tip? Spreek ons vooral aan. Dat kan tijdens alle congressen of via besluitvormingscommissie@d66.nl.